

Nr 52

Utlåtande i anledning av motion om tillskapande av ett enhetligt statligt skogsföretag.

I den till bankoutskottet hänvisade motionen II: 205 av herr *Lorentzon m. fl.* hemställas, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att snarast möjligt framlägga förslag till skapandet av ett enhetligt statligt skogsföretag i huvudsaklig överensstämmelse med statens skogsföretagsutrednings förslag, samt att detta företag från början ges sådana resurser att det kan spela en väsentlig roll för omställningen och förnyelsen inom landets skogsindustri».

Vissa uppgifter om statens skogsföretag

Statens skogar omfattar ca 1/4 av skogsarealen i landet och svarar för ca 1/7 av landets virkesproduktion. Huvuddelen av statens skogar förvaltas av domänverket, vilket är organiserat som ett affärsdrivande verk.

Domänverket bemyndigades på 1930-talet att i sysselsättningsbefrämjande syfte inköpa ett flertal sågverk. År 1941 bildades AB Statens Skogsindustrier (ASSI), som övertog statens skogsindustriella verksamhet. ASSI var till en början dotterföretag till domänverket men är sedan 1957 helt fristående. Domänverkets ledning är dock representerad i bolagets styrelse. ASSI driver sågverksrörelse samt producerar cellulosa och kemiska produkter, papper och wallboard. Bolaget har anläggningar i Norrbottens, Kopparbergs, Västmanlands och Örebro län.

Domänverkets försäljningar av skogsprodukter omfattar skog på rot och upparbetat virke. Den största kunden är ASSI, varmed verket träffat ett långfristigt avtal om virkesleveranser. Värdet av leveranserna till ASSI uppgår till ca 35 procent av domänverkets intäkter av försålt virke. Statskogarnas andel av bolagets anskaffning av rundvirke utgjorde år 1966 i Norrbotten 82 procent, i Mellansverige 45 procent och totalt 72 procent.

Statens skogsföretagsutredning, som tillkallats 1962 med uppdrag att utreda frågan om organisationen av statens skogsförvaltande och skogsindustriella verksamhet, föreslog i sitt hösten 1964 avlämnade betänkande »Statens skogar och skogsindustrier» (SOU 1964: 7) följande organisatoriska förändringar. Statens skogsbruk skulle fortsättningsvis bedrivas i

aktiebolagsform. Ett nytt bolag, benämnt AB Statsskogar, skulle äga och förvalta statens skogar och sålunda övertaga huvudparten av domänverkets verksamhet. Behovet av samordning mellan de statliga skogsbruks- och skogsindustrieföretagen skulle tillgodoses genom inrättande av ett gemensamt förvaltningsbolag, benämnt AB Skogsintressen. Förvaltningsbolaget skulle äga AB Statsskogar och AB Statens Skogsindustrier och utgöra forum för behandlingen av viktiga för bolagen gemensamma frågor, såsom rörande råvaruavtal och vinstfördelning.

Utredningens förslag har remissbehandlats och varit föremål för preliminär behandling inom finansdepartementet.

Motionen

I motionen redogörs inledningsvis för domänverkets och ASSI:s ställning och verksamhet samt statens skogsföretagsutrednings förslag. Åtskilliga skäl talar enligt motionärernas mening för en fusion av de båda företagen. Även ett genomförande av utredningens förslag säges dock ge goda möjligheter till en snabbare utveckling av den statliga skogsindustrin. Behovet av att skapa ökad sysselsättning i Norrland, att genomföra en omfattande strukturrationalisering inom massaindustrin och att utveckla vidareförädlingen av råvarorna från skogsbruket anges som skäl för vidgade statliga insatser på det skogsindustriella området. Trots de procentkooperativa och privata skogsindustrieföretagens gynnsamma utveckling kännetecknas näringsgrenen, säger motionärerna, av komplicerade omställningsproblem och av svårigheter att behålla de internationella marknaderna. Att tillskapa ett enhetligt statligt skogsföretag med stora resurser betecknas därför som en nationalekonomisk nödvändighet.

Pågående utredningsarbete

Statsrådet Wickman besvarade den 22 maj 1967 i andra kammaren (prot. nr 30, s. 51) en interpellation av herr Svanberg (s) angående den framtida organisationen av statens skogsindustriella och skogsförvaltande verksamhet. Interpellanten hade önskat besked om huruvida Kungl. Maj:t avsåg att på basis av bl. a. statens skogsföretagsutrednings betänkande framlägga förslag i ämnet och när i så fall en proposition vore att vänta. I svaret anfördes att vad som framkommit vid den förberedande behandlingen av utredningsförslaget visat att detta inte utan väsentlig överarbetning kunde läggas till grund för ett ställningstagande i frågan. Remissorganens uppfattning hade gått starkt isär, och förutsättningarna hade sedan förslaget avgavs ändrats i flera avseenden. Statsrådet sade sig dela uppfattningen att en nära samordning mellan statens skogsförvaltande och skogsindustriella verksamhet erfordras. Samordningen borde gå längre än nuvarande lång-

tidsavtal om råvaruförsörjningen. När slutlig ställning i fråga om en organisatorisk samordning kunde tas och vilka former man därvid borde välja kunde statsrådet inte uttala sig om. Frågan skulle bearbetas vidare av en särskild arbetsgrupp inom berörda departement.

En sådan arbetsgrupp har, enligt vad som under hand inhämtats från finansdepartementet, numera tillsatts. Dess uppgift har angivits vara att framlägga förslag till utformning av en samordnad högsta ledning för domänverket och ASSI. Förslaget skall inrikta sig på hur samordningen skall ske beträffande företagens långsiktiga handlande, policyfrågor av olika slag, investeringsplaner etc. samt även på hur företagens förhållande till ägaren-staten skall regleras. Arbetsgruppen skall däremot inte behandla företagens interna organisation.

Utskottet

Av den redogörelse som lämnats ovan framgår att den i motionen behandlade frågan om en samordnad ledning för de statliga skogsföretagen är föremål för förnyad prövning genom en för ändamålet tillkallad arbetsgrupp inom finansdepartementet. Någon åtgärd i enlighet med motionärernas förslag synes icke vara erforderlig.

Utskottet hemställer således,

att motionen II: 205 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 21 november 1967

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande

från första kammaren: herrar Ståhle (s), Åke Larsson (s), Palm (s), Åkerlund (h), Hilding (fp), Lundin (s), Lundberg (h) och Mattsson (cp);

från andra kammaren: herrar Regnéll (h), Franzén i Motala (s), Bengtsson i Landskrona (s)*, Rask (s), Fridolfsson i Rödeby (s), Hyltander (fp), Börjesson i Falköping (cp)* och Ullsten (fp)*.

* Ej närvarande vid justeringen.